

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Confessio Fidei Exhibita Invictiss. Imp. Carolo V. Caesari
Avg. in Comicijs Augustæ. Anno M. D. XXX.**

Melanchthon, Philipp

Augsburg, 1535

VD16 C 4710

De Vtraqve Specie Coenae Domini.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34184

ratem Imperatoris adiuent, sed ut nos quoquo modo opprimāt. De statu ecclesiæ multa signa ostendunt eos parum sollicitos esse. Non dant operam, ut extet apud populum certa quædam summa dogmatum ecclesiasticorum. Manifestos abusus noua & inusitata crudelitate defendunt. Nullos patiuntur in ecclesijs idoneos doctores. Hæc quo spectent, boni uiri facile iudicare possunt. Sed hac uia neq; suo regno, neq; ecclesiæ bene consulunt. Nam interfectis bonis doctoribus, oppressa sana doctrina, postea existant fanatici spiritus, quos non poterūt reprimere aduersarij, qui & ecclesiam impijs dogmatibus perturbabunt, & totam ecclesiasticam politiam euerrent, quam nos maxime cupimus conseruare. Quare te optime Imperator Carole propter gloriam Christi, quam nihil dubitamus te cupere, ornare atq; augere, oramus, ne uiolentis cōsilijs aduersariorum nostrorum assentiaris, sed ut quæras alias honestas uias concordiae ita constituendæ, ne piæ conscientiae grauentur, ne uisæuitia aliqua in homines innocentes, sicut hæcenus fieri uidimus, exerceatur, ne u sana doctrina in ecclesia opprimatur. Hoc officium deo maxime omnium debes, sanam doctrinam conseruare & propagare ad posteros, & defendere recta docentes. Id enim postulat deus, cum Reges ornat nomine suo, & deos appellat, inquiens, Ego dixi, Dñj estis, ut res diuinas, hoc est, euangelium Christi in terris conseruari & propagari current, & tanquam uicarij dei uitā & salutem innocentū defendāt.

De VTRAQVE SPECIE COE
næ Domini.

Non potest dubitari, quin pium sit, & consentaneum institutioni Christi, & uerbis Pauli uti utraq; parte in coena domini. Christus enim instituit utramq; partem, & instituit, nō pro parte ecclesiæ, sed pro tota ecclesia. Nam non presbyteri solum, sed tota ecclesia autoritate Christi, nō autoritate humana utitur

1. Cor. 11.

Cyprianus
Hieronymus

sacramento. Idque fateri aduersarios existimamus. Iam si Christus instituit pro tota ecclesia, cur altera species adimitur parti ecclesie. Cur prohibetur usus alterius speciei? Cur mutatur ordinatio Christi; praesertim, cum ipse uocet eam testamentum suum. Quod si hominis testamentum rescindere non licet, multo minus Christi testamentum rescindere licebit. Et Paulus inquit se a domino accepisse, quod tradidit. Tradiderat autem usum utriusque speciei, sicut clare ostendit textus. 1. Cor. 11. Hoc facite, inquit, primum de corpore, postea eadem uerba de poculo repetit. Et deinde. Probet seipsum homo, & sic de pane comedat, & ex poculo bibat. Haec sunt uerba disponentis, Et quidem praefatur, ut qui sunt usuri coena domini, simul utantur. Quare constat pro tota ecclesia sacramentum institutum esse. Et manet mos adhuc in ecclesijs Graecis. Et fuit quondam etiam in Latinis ecclesijs, sicut Cyprianus & Hieronymus testantur. Sic enim inquit Hieronymus in Sophonia. Sacerdotes qui Eucharistiae seruiunt, & sanguinem domini populis eius diuidunt &c. Idem testatur Synodus Toletana. Nec difficile fuerit magnum acervum testimoniorum congerere. Hic nihil exaggeramus, tantum relinquimus prudenti lectori expendendum, quid sentiendum sit de diuina ordinatione.

Aduersarij in confutatione hoc agunt, ut excusent ecclesiam, cui adempta est altera pars sacramenti. Id decuit bonos & religiosos uiros. Erat quaerenda firma ratio excusandae ecclesiae, & docendum conscientiarum, quibus non potest contingere nisi pars sacramenti. Nunc ipsi defendunt recte prohiberi alteram partem, & uetant concedere usum utriusque partis. Primum fingunt initio ecclesiae alicubi morem fuisse, ut una pars tantum porrigeretur. Neque tamen exemplum huius rei uetus ullum afferre possunt. Sed allegant locos in quibus sit mentio panis, ut apud Lucam, ubi scriptum est, quod discipuli agnouerint Christum in fractione panis. Citant & alios locos de fractione panis. Quanquam autem non ualde repugnamus, quo minus aliqui de sacramento accipiant

tur, tamen hoc non consequitur unam partem tantum datā esse, quia partis appellatione reliquum significatur cōmuni consuetudine sermonis. Addunt de Laica communione, quæ nō erat usus alterius tantū speciei, sed utriusq̃. Et si quando Sacerdotes Laica cōmunionē uti iubentur, significatur, q̃ a ministerio consecrationis remoti fuerint. Neq̃ hoc ignorant aduersarij, sed abutuntur inscitia imperitorū, qui cū audiunt Laicam communionē, statim somniant morem nostri temporis, quo datur Laicis tantum pars sacramenti. Ac uidete impudētiam, Gabriel inter cæteras causas recitat, cur nō detur utraq̃ pars, quia fuerit discrimen inter Laicos & Presbyteros faciendū. Et credibile est hanc præcipuā causam esse, cur defendatur prohibitio unius partis, ut dignitas ordinis religione quadam fiat commendatior. Hoc est consiliū humanum, ut nihil dicamus inciuilius, quod quo spectet facile iudicari potest. Et in cōfutatione allegāt de filijs Heli, q̃ amisso summo sacerdotio, petitori sint unā partem sacerdotale. 1. Regum. 2. Hic dicunt usum unius speciei significatum esse. Et addunt. Sic ergo & nostri Laici una parte sacerdotali, una specie contenti esse debent. Plane ludunt aduersarij, cū ad sacramentū transferunt historiā de posteris Heli. Ibi describit pœna Heli. Nū hoc quoq̃ dicēt Laicos propter pœnā remoueri ab altera parte. Sacramentum institutum est ad consolandas, & erigendas territas mentes, cū credunt carnem Christi, datam pro uita mundi, cibum esse, cum credunt se coniunctos Christo, uiuificari. Verum aduersarij argumentantur Laicos remoueri ab altera parte pœnæ causa. Debent, inquit, esse contenti, Satis pro imperio. Cur autem debent? Non est quærenda ratio, sed lex esto, quidquid dicunt Theologi. Hæc est *ἡ ἀλογισία*. Ecciana. Agnoscimus enim istas Thraſonicas uoces, quas si exagitare uellemus non defutura nobis esset oratio. Videtis enim quanta sit impudentia. Imperat tanquam aliquis Tyrannus in Tragoedijs, Quod nolunt, uelint, debent esse contenti. Num hæ rationes, quas citat, excusabunt hos in iudicio dei? qui

Gabriell

1. Regum. 2.

Sacramentum est

DE CONIVGIO

prohibent partem sacramenti, qui saviunt in homines bonos, ut
rentes integro sacramento. Si hac ratione prohibent, ut sit ordinis
discrimen, hæc ipsa ratio mouere debeat, ne assentiamur aduersa-
rijs, uel si alioqui morem cum ipsis seruaturi eramus. Alia sunt di-
scrimina ordinis sacerdotum & populi, sed non est obscurum, quid
habeant consilij, cur hoc discrimen tantopere defendant. Nos ne
de uera dignitate ordinis detrahere uideamur, de hoc callido con-
silio plura non dicemus.

Allegant & periculum effusionis, & similia quædam, quæ nō
habent tantam uim, ut ordinationem Christi mutant. Et singa-
mus sane liberum esse, uti una parte aut ambabus, quomodo pos-
terit prohibitio defendi: Quanquam ecclesia non sumit sibi hanc
libertatem, ut ex ordinationibus Christi, faciat res indifferentes.
Nos quidem ecclesiam excusamus, quæ hanc iniuriam pertulit,
cum utraq; pars ei contingere non posset, sed autores qui defen-
dunt recte prohiberi usum integri sacramenti, quicq; nunc non so-
lum prohibent, sed etiam utentes integro sacramento excommu-
nicant, & ui persequuntur, non excusamus. Ipsi uiderint, quomo-
dod eo rationem suorum consiliorum reddituri sint. Neq; statim
iudicandum est ecclesiam constituere aut probare, quidquid Pō-
tiffices constituunt, præsertim cum scriptura de Episcopis & pa-
storibus uaticinetur in hanc sententiam, ut Ezechiel ait, Peribit
lex a sacerdote.

Ezechiel

DE CONIVGIO SA- cerdotum.

IN tanta infamia inquinati cœlibatus, audent aduersarij non so-
lum defendere legem Pontificiam impio & falso prætextu no-
minis diuini, sed etiam hortari Cæsarem ac Principes, ne tolerant
coniugia sacerdotum ad ignominiam & infamiam Romani im-
perij. Sic enim loquuntur. Quæ maior impudentia unquā ulla